

С.С. Агапшук, редактор газети «Біологія. Шкільний світ».
Орієнтовне календарно-тематичне планування з біології
7-й клас

За програмою для загальноосвітніх навчальних закладів зі змінами,
затвердженими наказом МОН від 29.05.2015 № 585

(70 годин — 2 години на тиждень, із них 6 годин — резервні)

№ з/п	Дата	Тема	НДР учня	Д/З
ВСТУП (4 години)				
1		Основні відмінності тварин від рослин та грибів.		
2		Особливості живлення тварин.		
3		Будова тварин: клітини, тканини.		
4		Будова тварин: органи та системи органів.		
Тема 1. Різноманітність тварин (26 годин)				
5		Поняття про класифікацію тварин.		
6		Різноманітність тварин.		
7		Кишквопорожнинні.		
8		Кільчасті черви	<i>Лабораторне дослідження зовнішньої будови та характеру рухів кільчастих червів (на прикладі дощового черв'яка або трубочника)</i>	
9		Членистоногі: Ракоподібні, Павукоподібні.		
10		Членистоногі. Комахи.	<i>Лабораторне дослідження зовнішньої будови комах у зв'язку з пристосуванням до життя на суходолі</i>	
11		Практична робота № 1. Виявлення прикладів пристосувань до способу життя у комах.		
12		Молюски.	<i>Лабораторне дослідження будови мушлі молюсків</i> Міні-проект (за вибором) Тварини рекордсмени. Як утворюються коралові острови? Як утворюються перлини? Тварини - будівельники. Зуби ссавців.	
13		Паразитичні безхребетні тварини.		
14		Загальна характеристика хордових.		
15		Риби.		

16	Риби (різноманітність та значення в природі).		
17	Амфібії.		
18	Амфібії (різноманітність та значення в природі).		
19	Рептилії.		
20	Рептилії (різноманітність та значення в природі).		
21	Птахи (приспособування до польоту).		
22	Птахи (ускладнення внутрішньої будови).		
23	Птахи (різноманітність та значення в природі).		
24	Практична робота № 3. Виявлення прикладів пристосувань до способу життя у різних птахів.		
25	Ссавці (загальна характеристика типу).		
26	Лабораторна робота № 2. Виявлення особливостей зовнішньої будови хребетних тварин у зв'язку з їх пристосуванням до різних умов існування.		
27	Ссавці (особливості внутрішньої будови).	Міні-проект (за вибором) Зуби ссавців.	
28	Ссавці (різноманітність).		
29	Ссавці (значення в природі).		
30	Узагальнення знань		
31	Семестрове оцінювання		
Тема 2. Процеси життєдіяльності тварин (16 годин + 1 резервна)			
32	Особливості обміну речовин гетеротрофного організму.		
33	Живлення і травлення. Різноманітність травних систем.		
34	Дихання та газообмін у тварин. Органи дихання, їх різноманітність та функції. Значення процесів дихання для вивільнення енергії в клітині.	Лабораторне дослідження способів дихання тварин (на прикладі хребетних)	
35	Транспорт речовин у тварин. Незамкнена та замкнена кровоносні системи. Кров, її основні функції. Практична робота № 4. Порівняння будови кровоносної системи хребетних тварин.		
36	Виділення, його значення для організму. Форми виділення у тварин. Органи виділення тварин.		
37	Опора і рух. Види скелета. Значення опорно-рухової системи. Практична робота № 5. Порівняння будови скелетів хребетних тварин.		
38	Два типи симетрії як відображення способу життя. Способи пересування тварин.		
39	Покриви тіла тварин, їх різноманітність та функції.	Лабораторне дослідження особливостей покривів тіла тварин Міні-проект (на вибір учня): майстерність	

			маскування	
40		Органи чуття, їх значення.	Міні-проект (на вибір учня): як бачать тварини; як тварини визначають напрямок руху	
41		Нервова система, її значення і розвиток у різних тварин.		
42		Практична робота № 6. Порівняння будови головного мозку хребетних тварин.		
43		Розмноження та його значення. Форми розмноження тварин.		
44		Статеві клітини та запліднення.		
45		Розвиток тварин (з перетворенням та без перетворення).	Міні-проект (на вибір учня): турбота про потомство	
46		Розвиток тварин (<i>продовження</i>).		
47		Періоди та тривалість життя тварин.	Лабораторне дослідження з визначення віку тварин (на прикладі двостулкових моллюсків і кісткових риб)	
48		Узагальнення знань		
Тема 3. Поведінка тварин (10 годин)				
49		Поведінка тварин, методи її вивчення.	Лабораторне дослідження: спостереження за поведінкою тварин (вид визначається учителем)	
50		Вроджена і набута поведінка		
51		Способи орієнтування тварин. Хомінг. Міграції тварин.		
52		Форми поведінки тварин: дослідницька, харчова, захисна, гігієнічна, репродуктивна (пошук партнерів, батьківська поведінка та турбота про потомство), територіальна, соціальна. Практична робота № 7. Визначення форм поведінки (або типів угруповань) тварин (за відео матеріалами або описом).		
53		Типи угруповань тварин за К. Лоренцем. Ієрархія у групі.		
54		Комунікація тварин.		
55		Використання тваринами знарядь праці.		
56		Елементарна розумова діяльність.		
57		Еволюція поведінки тварин, її пристосувальне значення.		
58		Захист міні-проектів. Узагальнення знань.	Міні-проект (на вибір):	

			угруповання тварин; чому мігрують тварини; як спілкуються тварини; як вчаться пташенята; як тварини користуються знаряддям праці.	
Тема 4. Організми і середовище існування (6 годин + 2 резервні)				
59		Поняття про популяцію, екосистему та чинники середовища.	Міні-проект (на вибір учня): як тварини пристосувались до життя в різних умовах.	
60		Ланцюги живлення і потік енергії.		
61		Взаємозв'язок компонентів екосистеми. Співіснування організмів в угрупованнях.		
62		Екскурсія «Пристосованість рослин і тварин до сумісного життя в природному угрупованні».		
63		Вплив людини та її діяльності на організми. Екологічна етика.		
64		Природоохоронні території.	Міні-проект (на вибір учня): заповідні території України.	
65		Червона книга України.		
66		Екскурсія «Різноманітність тварин свого краю».		
УЗАГАЛЬНЕННЯ (2 години)				
67		Подібність у будові та проявах життєдіяльності рослин, бактерій, грибів, тварин — свідчення єдності живої природи.		
68		Подібність у будові та проявах життєдіяльності рослин, бактерій, грибів, тварин — свідчення єдності живої природи (продовження).		
69		Семестрове та підсумкове оцінювання		